

El projecte

Vull un estat català. Com molta gent. Volem un estat català. No és el primer vers d'un poema de Nadal ni l'arrencada d'un conte de Cap d'Any. No és tampoc només un desig. És un ferm propòsit; una aposta política. És l'exigència d'un instrument fonamental per servir eficaçment la causa de l'emancipació de les classes populars catalanes. I, efectivament, com tanta gent reclama, cal formular un projecte. D'estat i de societat. Urgentment. Cal saber quina mena d'estat volem construir. I, a diferència del que encara patim i de la majoria dels que coneixem, cal plantejar com evitarem que el nostre estat esdevingui "el més fred dels monstres freds" del diagnòstic nietzscheà.

Venim de la consigna i la profecia. L'evocació lírica de la llibertat ens ha ajudat a combatre la desesperança i a mantenir les il·lusions, però no contenia el mètode de la seva consecució. Ara, sense abandonar la paraula emblemàtica de tantes ambicions, ens cal veure si podem compartir un projecte. La realitat és el punt de partida ineludible de qualsevol anàlisi o transformació. Però no és cert, com pretenen els que no volen que canviï res, que tot és com és perquè no pot ser de cap altra manera. Convèncer la majoria dels efectes catastròfics de la dependència de l'estat espanyol no ha resultat senzill. Però encara hi ha una part important de la societat catalana, inclosa la presidenta del Parlament, que desatén els arguments en contra de la situació actual o bé no troba que siguin suficients. Per interessar-los en el procés d'independència i de construcció de l'estat haurem de precisar les propostes i exposar els avantatges de tot ordre que se'n derivarien.

La primera qüestió que cal considerar en relació amb els projectes de transició a l'estat és que no n'hi

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

ha només un. No pensem tots en el mateix país. L'acord d'estabilitat parlamentària recull uns punts de trobada entre les actuals formacions capdavanteres, CiU i ERC. Però les seves coincidències són encara molt lluny de constituir un projecte compartit. I, si tenim en compte les seves diferències en el model econòmic i les polítiques socials, no sembla fàcil arribar al referèndum amb un projecte homogeni. El panorama és més complicat encara si considerem les inhibicions del PSC i el ventall de dubtes d'ICV a l'hora de comprometre's en escenaris de canvi *en un sol país*, encara que sigui el seu. I això que som enmig d'una crisi de sistema. Aquesta crisi és un factor condicionant principal perquè elimina l'opció d'una transició llarga. Hem d'exigir que el camí sigui curt.

També és rellevant la manca d'una experiència que es pugui imitar. En molts aspectes, el procés de construcció de l'estat a Catalunya haurà de ser original. Algunes coses que volem fer no han estat assajades en uns termes equiparables. Quants

precedents podem trobar d'estats construïts a partir de la voluntat popular expressada democràticament? Els experts en ciència política que ens orientin hauran d'entendre que l'estat homologable que volem de cara a l'exterior no podrà ser un instrument de dominació a l'interior. El seu model de participació, els seus principis inspiradors, el seu compromís amb les llibertats i la justícia social, els seus límits a les desigualtats, el seu respecte per la diversitat han de merèixer el gran esforç social que haurà calgut per bastir-lo.

La voluntat de l'estat espanyol de perseverar en la tradició autoritària és un altre factor de singularitat en el projecte d'emancipació de Catalunya. Històricament, havíem preferit interpretar les pròpies derrotes i claudicacions com a proves de la nostra inclinació al pacte. Ara, farts d'espoli i de patir abusos, hem pres una decisió institucional ferma que és una apel·lació democràtica. Tot l'espanyolisme, d'allà i d'aquí, s'hi ha mobilitzat en contra, per delimitar el seu camp amb el suport de l'Estat i la seva parafernàlia. Defensen un passat victoriós i de dominació de segles. El sobiranisme es mobilitza pel futur i la victòria en el referèndum. Dos camps, dues posicions: sí o no. El cagadubtisme professional es gronxa. En dos anys tothom haurà de saber on és.

La formulació d'un projecte bàsic, aglutinador, de futur és la tasca més urgent del sobiranisme. El Consell per a la Transició Nacional haurà de comptar amb molts suports i complicitats. Pensar un nou país constitueix una gran oportunitat que va més enllà de resoldre jurídicament la legitimitat d'un referèndum. Per guanyar-lo s'hauran d'avançar les principals línies de transformació econòmica, social i política que la independència garantirà. Serà l'agenda 2013.

El respecte de l'estat català per les llibertats o la justícia social ha de merèixer l'esforç social que haurà calgut per bastir-lo